

**MINISTERSTWO
KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO**
PODSEKRETARZ STANU
GENERALNY KONSERWATOR ZABYTKÓW
dr hab. Magdalena Gawin

Warszawa, dnia 2016-10-18

DOZ- OAiK.0701.76.2016 ŁD

Wojewódzcy Konserwatorzy Zabytków
/według rozdzielnika/

Szanowni Państwo,

W związku z doskonale znaną Państwu sprawą zagospodarowania terenu XIX- wiecznego cmentarza żydowskiego, zlokalizowanego we wsi Rusko (gm. Darłowo), wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 4 maja 1987 r., opisywaną w prasie oraz literaturze przedmiotu jako „POTOMSKA I POTOMSKI przeciwko POLSCE” oraz przypadkami, gdy przy pracach inwestycyjnych służby konserwatorskie stają wobec konieczności objęcia ochroną konserwatorską tego rodzaju obiektów, niezbędne jest przeprowadzenie w trybie pilnym szczegółowego i rzetelnego rozpoznania obecnie i dawniej istniejących historycznych cmentarzy, w ścisłej współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa. W szczególności konieczne jest przeprowadzenie rozpoznania terenów dawnych cmentarzy żydowskich, które przestały funkcjonować po II wojnie światowej, wykorzystując w tym celu wszelkie dostępne dane: kartograficzne [przede wszystkim sprzed 1939 r.), ikonograficzne i inne materiały źródłowe, celem jednoznacznego ustalenia ich lokalizacji. Dla prawidłowego dokonania tego rodzaju ustaleń niezbędne może być nawiązanie przez Państwo współpracy ze związkami wyznaniowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się ochroną dziedzictwa.

Ustalenia te powinny zostać przeprowadzone w rozbiciu na poszczególne powiaty. Z pismem o podobnej treści wystąpiłam do Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zalecam ścisłą współpracę Państwa z oddziałami terenowymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa celem stworzenia bazy danych.

Proszę o niezwłoczne podjęcie działań i sukcesywne przekazywanie do Generalnego Konserwatora Zabytków [Departament Ochrony Zabytków) zebranych informacji o cmentarzach i terenach dawnych cmentarzy w poszczególnych powiatach. Zebrane informacje będą służyły do przeprowadzenia rzetelnej waloryzacji cmentarzy i miejsc po dawnych cmentarzach, a w uzasadnionych przypadkach podjęcia działań zmierzających do objęcia ich ochroną konserwatorską, o której mowa w art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.